

Generel lærervejledning: Mig og mit fag

Vi glæder os til at byde dig og dine elever velkommen til *Mig og mit fag* på Arbejdersmuseet. Denne generelle lærervejledning er udarbejdet med det formål at introducere forløbet på Arbejdersmuseet og samtidig at fungere som idébank over øvelser, I med fordel kan arbejde med, inden I besøger Arbejdersmuseet. For idéer til konsolidering af viden generet under forløbet "Mig og mit fag", henviser vi til [undervisnings- og ressourcetit](#), hvor idébanken over øvelser til konsolidering af elevernes læring ligger.

Denne lærervejledning indeholder:

- Målgruppe
- Mål
- Introduktion til arbejdsformer i forløbet "Mig og mit fag"
- Idékatalog over øvelser, I med fordel kan have arbejdet *før* "Mig og mit fag"
- Pixiguide til professionaliseringen af tjenestepigefaget frem mod nutidens SOSU-assistent og -hjælper.

Du kan vælge det ud, der passer til det forløb og de elevforudsætninger, du arbejder med.

Forløbet og lærervejledningerne er udviklet i samarbejde mellem SOSU H og Arbejdersmuseet.

Rigtig god fornøjelse!

SOSU H & Skoletjenesten på Arbejdersmuseet

Målgruppe: Grundforløb 2

Mål:

Forløbet understøtter fagformålet for SOSU-uddannelsen samt kompetencemålene for [SOSU H- Grundforløb 2 – Tema 3.2.2. – Din begyndende fagidentitet](#).

- SOSU-eleverne kan redegøre for SOSU-uddannelsens udvikling og professionalisering
- SOSU-eleverne kan italesætte deres rolle som fagprofessionel og deres forståelse af egen fagidentitet
- SOSU-eleverne kan på baggrund af historiske dilemmaer reflektere over deres rolle som fagprofessionelle og på baggrund af dette udvikle evner til professionel stillingtagen og handling i mødet med borgerne både individuelt og i samarbejde.
- SOSU-eleverne kan på baggrund af viden om fagets professionalisering og udvikling udvikle deres faglige stolthed.

Arbejdsformer i undervisningen:

- Undersøgelse af udstillingen
- Dilemmaer knyttet til professionaliseringen og udviklingen frem mod SOSU-faget
- Gruppearbejde med kort læsning, diskussion, dialog, lytning og korte præsentationer

Før Mig og mit fag – forslag til forberedelse

Hvad kommer jeg til at tænke på, når jeg hører ordet fagidentitet I?

Print [associationsøvelsen](#) ud og bed eleverne om at færdiggøre sætningen med ordet *fagidentitet*?

Bed eleverne om to og to eller i mindre grupper at dele deres forståelse af, hvad fagidentitet er og foretag en dialogisk opsamling i plenum på elevernes bud. Skriv gerne elevernes kerneord på tavlen, så I får skabt et fælles sprog omkring SOSU-elevernes fagidentitet.

Du kan med fordel i din dialogiske opsamling koble de tre P'er ind i dine elevoptag: Professionel, personlig, privat.

Vi anbefaler dig at gentage øvelsen efter besøget på Arbejdersmuseet, hvorfor du med fordel kan tage et billede af tavlen og sammenligne de to tavler.

Fortidens SOSU-assistenter og -hjælpere

SOSU-faget er en professionalisering af det, der tidligere var kvindens arbejde. Dels det ulønnede arbejde i hjemmet: tøjvask, rengøring, pasning af hjem, indkøb, madlavning, og dels en professionalisering af tjenestepigefaget. Print [denne kildepakke](#) ud og placer billederne på elevbordene og bed eleverne reflektere over:

- Hvilken information får de fra billederne? Hvorfor?
- Hvad kan billederne fortælle os? Hvorfor?
- Hvordan snakker billederne ind i deres fagidentitet? Hvorfor?

Brug gerne pixi-guiden bagerst i lærervejledningen som stillads til opsamlingen i plenum.

Alternativt kan du dele [linket](#) med eleverne, så de kan sidde med billedkilderne på computeren.

Marie Christensen og etableringen af fagskolen

I kan med fordel se: [Historien om Danmark – Det svære demokrati](#). I de første 30 minutter foldes Marie Christensens kamp for organisering af tjenestepigerne, professionaliseringen af faget og etablering af fagskolen ud.

Eleverne kan have nedenstående opmærksomhedspunkter, mens I ser videoen:

- Hvad tænker I om Marie Christensen? Hvorfor?
- Hvad tænker I om jeres fag ud fra fremstillingen? Hvorfor?
- Kan I bruge nogle af fremstillingens perspektiver i jeres fremtidige arbejde? Hvorfor?

Tegn din faglige identitet

Der er lige så mange forskellige forståelser af, hvordan ens individuelle fagidentitet ser ud, som der er mennesker. Det kan være interessant at konkretisere dette gennem tegninger.

- Udlever et blankt ark til eleverne og bed dem om at tegne deres individuelle faglige identitet.

- Hav gerne forskellige farver og tykkelser på tuscher med, så eleverne kan folde kreativiteten ud.
- Lad dem præsentere deres tegninger i små grupper, hvor de også skal forklare, hvorfor de har tegnet og udtrykt deres fagidentitet, som de har.
- Lav en fælles plenumopsamling.

Hjemmehjælperne:

I plenum eller som lektie, kan I se nogle af afsnittene fra reportageserien "[Hjemmehjælperne](#)" fra TVsyd.

I serien følger man fire hjemmehjælperes hverdag og praksis i Kolding Kommune samt deres refleksioner over praksis og deres rolle i den.

Genstande, der kan sætte spor ind i fremtiden del I

Hvilke spor vil SOSU-eleverne gerne sætte i fremtiden, og hvilke genstande, kan opsummere og materialisere elevernes faglige identitet?

- Bed eleverne om at overveje nedenstående spørgsmål og ud fra overvejelserne at medbringe en genstand, der opsummerer deres svar.
 - Hvad kan konkretisere din forståelse af SOSU-identiteten? Hvorfor?
 - Hvad kan, hvis man kigger på SOSU-identiteten om 50 år, give et indblik i, hvad SOSU-identiteten anno 2023 og 2024 er? Hvorfor?

Bed eleverne om at medbringe en genstand til **dag to** i forløbet, der kan besvare ovenstående spørgsmål, og som dermed kan sætte spor ud i fremtiden og blive en kilde til forståelse af SOSU-faget og -identiteten.

Lav på dag to en fælles præsentationsrunde i plenum ud fra nedenstående spørgsmål:

- Hvilken genstand har du taget med? Hvorfor?
- Hvad kan den give et indblik i? Hvorfor?
- Hvad kan den fortælle? Hvorfor?
- Kunne eleven have taget en anden genstand med? Og hvad ville forskellen så være? Hvorfor?

Pixi-guide over tjenestepigefagets professionalisering

- Marie Christensen (1871-1945) etablerede i 1899 fagorganisationen Københavns Tjenestepigeforening med det formål "At løsne Danmarks slavinders lænkebånd". Københavns Tjenestepigeforening er i dag blevet til FOA.
- Marie Christensen ønskede at professionalisere tjenestepigefaget og anerkende den faglighed, der ligger i det huslige arbejde. I 1906 etablerede hun den første fagskole for tjenestepiger.
- En husassistent er titlen professionaliseringen af tjenestepigefaget. Husassistent-titlen blev vedtaget i 1914 af tjenestepigeforeningen, der på samme tid skiftede navn til Husassistenternes Forbund (i 1946 – Husligt Arbejder Forbund).
- En husassistent var en kvinde i huset, der tog sig af alt det huslige arbejde: rengøring, tøjvask, madlavning, indkøb, opdækning og eventuelt også børnepasning.
- Kvinderne boede ofte hos sin arbejdsgiver, men ikke altid.
- En husassistent kunne også være ansat i flere hjem på samme tid. Så havde hun færre timer de forskellige steder.
- I 1947 skifter Husassistenternes Forbund navn til Husligt Arbejder Forbund.
- I 50'erne er der stadig hjem med husassistenter, men deres jobfunktion er på retræte grundet den mekanisering af hjemmet og institutionaliseringen af børnene.
- I 40'erne kommer en ny jobbeskrivelse som er *husmoderafløseren*. Husmoderafløseren var offentligt ansat, og hendes funktioner var spændt ud mellem husassistents og sygeplejers funktioner. Hun skulle særligt ud til mindre bemidlede hjem, hvor der ikke var råd til en husassistent i et par timer om dagen. Det krævede kurser at være husmoderafløser. Og familierne kunne kun få hjælp i en begrænset periode.
- 40'erne kommer en ny jobbeskrivelse som er *husmoderafløseren*. Husmoderafløseren var offentligt ansat, og hendes funktioner var spændt ud mellem husassistents og sygeplejers funktioner. Hun skulle særligt ud til mindre bemidlede hjem, hvor der ikke var råd til en husassistent i et par timer om dagen. Det krævede kurser at være husmoderafløser. Og familierne kunne kun få hjælp i en begrænset periode.
- I 1950'erne kommer hjemmehjælperen som funktion frem. Der var intet krav om uddannelse til hjemmehjælperen. Hun skulle ud fra sit kvindelige omsorgsge give permanent hjælp til ældre borgere, der ikke kunne få plads på pleje- og ældrecentre.
- Hjemmehjælperen og husmoderafløseren er jobfunktioner, der vinder frem i efterkrigstiden

- Der har gennemgående været en høj grad af organisering blandt husassistenter, da det som en del af uddannelsen på fagskolerne er blevet talt op og italesat som en del af ens fagidentitet.
- I 1983 var 72.500 medlemmer af Husligt Arbejder Forbund. Heraf var 99,1 procent kvinder og 0,9 procent mænd.
- I 1996 holder FOA sin først kongres.
- I dag er 86 procent af FOA's medlemmer kvinder.

